

Університетські Вісни

ЗАСНОВНИКИ: РЕКТОРАТ ТА КОЛЕКТИВ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА № 10-12 (844) ПОНЕДІЛОК, 21 ЛИПНЯ 2014 р. Виходить з 1957 р. Безкоштовно

НАШІ ВИПУСКНИКИ - ГОРДІСТЬ ТА АВТОРИТЕТ УНІВЕРСИТЕТУ

Впродовж багатьох років в Уманському національному університеті садівництва склалася добра традиція – зустріч випускників.

Останньої суботи червня до старовинного і вічно молодого університету з усіх куточків України з'їжджаються представники аграрної галузі, які своїми здобутками та досягненнями примірюють славу навчального закладу. Його випускники – гордість та авторитет університету.

...Розважальна музика, реєстрація, книжкова виставка наукових робіт студентів та викладачів, трансляція репортажу про навчальний заклад, схильовані радісні обличчя – так альма-матер вітала своїх вихованців, у стінах якої зустрічалася юність із поважною мудростю прожитих літ.

Мов пташенята до рідного гнізда, так випускники ювілейних років з'їхалися до вузу, який поділився з ними скарбами знань, дав їм крила, навчив професіоналізму, став путькою у життя. Теплі, ширі обійми старих друзів, посмішки – все свідчило про те, що зустрічі бажані та необхідні людям, які пов'язали свої долі з благословеною професією хлібороба.

Гостинно зустрічав навчальний заклад своїх випускників: учасники народного самодіяльного ансамблю танцю «Нивка» виконали «Урочисту привітальну»,

представниці найстаршого 1954 року випуску, яка є легендою університету, професору, завідувачу кафедри біології Зінаїді Грицаєнко українка у національному одязі вручила коровай, адже за давнім українським звичаем дорогих гостей зустрічають хлібом-сіллю. Зінаїда Мартінівна привітала студентських друзів зі святом, подякувала за приїзд та закликала залишатися патріотами університету.

Символічним стало покладання квітів до Меморіалу полеглим воїнам у пам'ять про тих однокурсників, хто не повернувся з кривавих боїв, захищаючи мир і свободу нашої країни. Виконали цю почесну місію випускники 2009 року.

Щиро привітала випускників минулых років ректор університету, професор Олена Непочатенко, яка відзначила, що зустріч випускників – прекрасна традиція, адже приїжджають ті, кому не байдужа доля рідного навчального закладу: «У стінах університету ви завжди будете випускниками. Рідний університет нинішнього року – ювіляр, який відзначатиме своє 170-річчя. Ми завжди раді зустрічі з вами». Олена Олександровна звернула увагу на те, що в навчальному закладі створюються студентські династії, які у всіх сферах аграрної діяльності примірюють його славу, окремо назавдали імена тих випускників, які працують у рідному університету.

Від імені ректорату вона побажала випускникам життєвої енергії й оптимізму, миру, достатку, благополуччя та приемної мандрівки у студентські роки, яка викличе найкращі спогади. На завершення свого виступу Олена Непочатенко завірила: «Ви – сила, гордість навчального закладу!».

Від імені випускників 1979 року привітав усіх присутніх зі святом директор товариства з обмеженою відповідальністю «АгроСось», член наглядової ради Петро Євич, який подякував викладачам не тільки за неоціненні знання, які вони отримали в університеті, а й за те, що в стінах рідного ВНЗ вони стали справжніми людьми: «Де б я не бував – скрізь зустрічаю випускників Уманського НУС, проймаюся гордістю за них, адже вони досягли значних вершин». У знак синівської відчайдушності від випускників він вручив ректору Олені Непочатенко коровай.

До теплих привітань виступаючих також приєднався випускник 1989 року, генеральний директор обласної телерадіокомпанії «Росія», Заслужений журналіст України Михайло Калініченко, який впевнено наголосив: «Уманський університет садівництва – університет першої величини, який випускає найкращих фахівців аграрної сфери.

ПРОДОВЖЕННЯ НА СТОР. 2

НОВИНИ СЬОГОДЕННЯ

Верховна Рада України ухвалила Закон України про "Вищу освіту"

1 липня 2014 року Верховна Рада України ухвалила у другому читанні та в цілому Закон України «Про вищу освіту».

Основні нововведення Закону України «Про вищу освіту»:

1. Буде створено окремий колегіальний орган – Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

2. Суттєво буде посилено антиплагіатні норми і відповідальність за них (обов'язкове оприлюднення наукових робіт).

3. Створюватиметься новий механізм виборів ректорів вищих навчальних закладів (участь всього викладацького складу та збільшено у відповідні пропорції (не більше 15%) кількість студентів, які братимуть участь у голосуванні). Заплановано, що вибори будуть відбуватися в один тур за системою «перехідного голосу».

4. Для ректорів, деканів і завідуючих кафедрами прописано обмеження перебування на посаді – не більше двох строків (5+5).

5. Усі вищі навчальні заклади отримають право остаточного присудження наукових ступенів (у Нацагентстві залишається питання акредитації спеціядіїв і розгляд апеляцій на їх рішення).

6. Державні ВНЗ зможуть розміщувати власні надходження від своєї освітньої, наукової та навчально-виробничої діяльності на рахунках установ державних банків.

7. Зменшено кількість годин навчального навантаження викладачів на одну ставку з 900 год. до 600 год. Зменшено навантаження на студентів – кількість годин в одному кредиті змінено з 36 до 30.

8. З 2016 року запроваджуватиметься новий механізм електронного вступу до ВНЗ і автоматичного розміщення місць державного замовлення.

9. Створюватимуться умови для збільшення мобільності студентів і викладачів.

10. Протягом визначеного у законопроекті перехідного періоду із системи вищої освіти буде вилучено рівень молодшого спеціаліста та запроваджено ступінь молодшого бакалавра як скорочений цикл підготовки бакалаврів. Законом також скасовується ступінь кандидата наук, натомість запроваджується такі ступені вищої освіти: молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук. При цьому ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вищою радою навчального закладу або наукової установи у разі успішного виконання відповідної наукової програми та публічного захисту дисертації. Також для отримання ступеня доктора наук необхідно захистити дисертацію.

Закон України «Про вищу освіту» набере чинності після підписання Президентом України.

ВІДКРИТО НОВІ НАПРЯМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

ситету садівництва привабливі перспективи у плані працевлаштування після отримання диплому.

Професія землевпорядника була почесна в минулому, а тому потрібна сьогодні, у період кардинального реформування земельних відносин, пов'язаного зі зміною суспільного ладу. І ще більш актуальну стане в недалекому майбутньому, коли у країні буде запроваджено ринок земель сільськогосподарського призначення.

Будь-яка дія із землею вимагає належного оформлення, виконання великого обсягу різних робіт, починаючи від вимірювання земельних ділянок, розробки технічної і проектної документації

та відповідного правового оформлення. А це все повинні робити кваліфіковані спеціалісти, яких має бути в достатній кількості.

З 1 січня 2013 року набув чинності Закон України «Про Державний земельний кадастр», який є однією з умов зняття мораторію на відкриття земель сільськогосподарського призначення. А відтак регулювання земельних відносин на ринкових засадах у новому правовому полі, орієнтованому на гармонійний, збалансований, безконфліктний розвиток землеристування, вимагає якісної підготовки висококваліфікованих землевпорядників і геодезистів, які здатні ефективно використовувати сучасне обладнання,

нові геоінформаційні системи та технології.

Випускники-бакалаври напряму підготовки «Геодезія, картографія та землеустроєння» можуть реалізувати себе в професіях землевпорядника та фахівця з геоінформаційних систем і технологій.

Землевпорядник – це фахівець, який володіє знаннями про земельне право, земельний кадастр, землевпорядкування та управління земельними ресурсами, має відповідну освіту та належну кваліфікацію.

Професія землевпорядника передбачає глибоке розуміння процесів, які відбуваються в природі.

ПРОДОВЖЕННЯ НА СТОР. 2

ДЕНЬ ПОЛЯ В УМАНСЬКОМУ НУС

У рамках Дня поля в Уманському національному університеті садівництва відбудеться щорічний традиційний огляд дослідів кафедр, які виконують фундаментальні та прикладні дослідження агрономічного, екологічного, спрямовані на землекористування та агроекологічну тематику та

проведено огляд дослідів ділянок овочевих, польових та декоративних культур, ягідників, садів і селекційних посівів. У процесі огляду дослідів науковці доповіли про актуальність, новизну проведення досліджень, продемонстрували схеми закладання дослідів, агротехніку вирощування культур, відзначили основні показники, що вивчаються.

Під час демонстрації дослідів було

захуваємо щодо покращення та удосконалення проведення наукової роботи співробітниками Уманського НУС. НАДІЯ ЗУБОВА, МЕТОДИСТ ЦЕНТРУ КУЛЬТУРИ І ВІХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

ВІДГУКИ ТА ПОДЯКИ

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) засвідчує свою повагу Уманському національному університету садівництва і виражає подяку за підтримку у провадженні Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду (МРГ) – II», що фінансується ЄС і співфінансиється та впроваджується ПРООН в Україні в тісній співпраці з відповідними українськими партнерами.

ОКСАНА РЕМІГА, СТАРШИЙ ПРОГРАМНИЙ МЕНЕДЖЕР ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Шановна Олена Олександрівно! Прийтімъ слова вдячності за допомогу в організації та проведенні загальноміського свята "Молодь – майбутнє України", що відбулось 29 червня 2014 року та було приурочене Дню молоді та Дню Конституції України.

Художні колективи вівреного Вам навчального закладу показали високий професіоналізм, майстерність та стали окрасою даного заходу.

НАТАЛІЯ ВДОВІЧЕНКО, В.О.НАЧАЛЬНИКА ВІДДІЛУ У СПРАВАХ СІМ'Ї ТА МОЛОДІ

ЗА МАТЕРІАЛАМИ
МІНІСТРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ

УВАЖНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДЕЙ

нів – Григорій Сергійович Гайдай був членом Закарпатського обласного штабу студзагонів.

Але потяг до науки переміг, і в 1975 році він вступає до аспірантури Уманського сільськогосподарського інституту, де захищає дисертацію та одержує науковий ступінь кандидата наук, а згодом – вчене звання доцента. Набутий ще у студентські роки досвід організаторської роботи став у нагоді у ВНЗ. Більше десяти років Г.С. Гайдай очолював профспілковий комітет університету. Де б не працював Григорій Сергійович, він все робив зі знанням справи, з ініціативою, з відповіальністю.

Ці риси його характеру та уважне ставлення до людей, вміння розбиратися грамотно в будь-якому питанні забезпечили Григорію Сергійовичу довіру виборців протягом чотирьох каденцій поспіль на виборах до міської ради, де впродовж 16 років очолював комісію з питань

екології, земельних ресурсів та майна комунальної власності.

За багаторічну сумілінну працю Григорій Сергійович нагордженний Почесною грамотою Верховної Ради України, Знаком «Відмінник аграрної освіти та науки» III та II ступенів, Міністрем агрополітики України іменним годинником, чисельними грамотами профспілкових органів усіх рівнів, органів самоврядування, Міністерства науки та освіти України, Міністерства аграрної політики України.

Викладачі та студенти, колеги і друзі поважають Г.С. Гайдая за компетентність, професіоналізм, веселу вдачу і доброзичливість, вишуканий смак.

Дорогий Григорію Сергійовичу, вітаючи Вас з ювілеєм, зичимо Вам міцного здоров'я, сімейного благополуччя, любові рідних та друзів, подальших вагомих успіхів на педагогічній та науковій нивах.

КОЛЕКТИВ
КАФЕДРИ ТЕХНОЛОГІЙ
ЗБЕРІГАННЯ І ПЕРЕРОБКИ ЗЕРНА

На початку липня виповнилось 70 років Григорію Сергійовичу Гайдаю, доценту кафедри технології зберігання і переробки зерна. Він народився на Житомирщині, в мальовничому куточку Поліського краю, який із трепетною ніжністю осіпала Леся Українка в "Лісовій пісні".

Після закінчення школи та Миколаївського ТУ №5 проходив строкову службу на кораблях Чорноморського флоту. Закінчив Ужгородський державний університет. Романтика моря змінилась романтикою студентських будівельних заго-

ПОЧАТОК НА СТОР. 1

Спеціалісти у цій галузі мають змогу працювати в обласніх, районних та міських управліннях і відділах земельних ресурсів; бюро технічної інвентаризації; відділах архітектури та містобудування; агентствах з оцінки нерухомості; відділах фонду держмайна, обласних та районних відділах юстиції; сільських, селищних, міських та районних радах; держадміністраціях та іх підрозділах; податковій службі.

Фахівець із геоінформаційних систем і технологій може заручатися до різних видів виробничої діяльності. Він розробляє необхідне програмне забезпечення, здійснює аналіз проектування та програмування готових систем, вивчає потреби та проблеми користувачів, здійснює пошук оптимальних рішень; займається розробкою, виготовленням та постачанням програм. Такий спеціаліст здатний розробляти проекти в галузі природничих та технічних наук, вирішувати фундаментальні та прикладні задачі у сфері геопросторових даних і технологій.

Фахівець із геоінформаційних систем і технологій може займати такі посади: інженер-системотехнік; консультант з маркетингу на ринку землі; співробітник земельного відділу держадміністрації; співробітник бюро технічної інвентаризації; інженер і керівник групи в науко-дослідному інституті.

Спеціалісти з геоінформаційних систем і технологій працюють в органах державного управління територіями, в організаціях і фірмах із землеустрою, в проектно-дослідницьких організаціях; у виконавчих і планувальних організаціях, в експлуатаційних і проектних будівельних організаціях.

Робота фахівця з геодезії, картографії та землеустрою потребує вміння приймати виважені рішення, спілкуватися із людьми, а також вимагає уважності, чіткості і відповідальності. Щоб стати успішним фахівцем у цій галузі, необхідно бути наполегливим, впевненим у собі, активним, мати добре розвинену інтуїцію і разом з тим вміти логічно мислити.

ОЛЕКСАНДР ЗАМОРСЬКИЙ,
ДЕКАН ФАКУЛЬТЕТУ ЛІСОВОГО /
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

"Управління персоналом та економіка праці" – порівняно новий напрям підготовки, який належить до галузі знань "Економіка і підприємництво", який за

умов ринкової моделі економіки є досить престижною та вельми дефіцитною спеціальністю.

Пояснюють це тим, що попит на таких фахівців щороку зростає, адже ефективна діяльність будь-якої організації багато в чому залежить від налагодженого роботи команди співробітників, яку покликаний забезпечити спеціаліст з управління персоналом.

Слід зазначити, що функції спеціаліста з управління персоналом значно розширилися (крім традиційного кадрового діловодства, тепер він займається ще й моделюванням робочих місць, маркетингом, розвитком і мотивацією персоналу), а також підвищився його статус (сучасні керівники персоналом входять до складу вищого керівництва підприємств, організацій та компаній) і беруть участь у стратегічному управлінні бізнесом). Такі зміни пояснюються тим, що роботодавці переглянули своє ставлення до персоналу в цілому, який тепер визнається однією із головних конкурентних переваг компаній на ринку.

Унікальність фахівців даної спеціальності полягає ще й в тому, що вони потрібні у всіх сферах діяльності, на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, а тому перспективи працевлаштування у випускників напряму підготовки "Управління персоналом та економіка праці" досить широкі. Більше того, маючи достатні знання і навички, глибоке розуміння економічних процесів і лідерські якості,

фахівці з управління персоналом та економіки праці можуть займатися власним бізнесом, а магістри цієї кваліфікації можуть працювати ще й викладачами вищих та професійних навчально-виховних закладів. Зрештою, вдосконалення роботи державних установ соціальної сфери (управління і відділів соціального захисту, пенсійного фонду, центрів зайнятості) та місцевого самоврядування також сприяє виникненню нових робочих місць.

Попри широке поле діяльності і велику потребу в професіоналах – "трудовиках", Уманський НУС є одним із небагатьох навчальних закладів України, в якому студенти опановуватимуть спеціальність "Управління персоналом і економіка праці". Підготовка фахівців зазначененої спеціальності здійснюється в університеті за четвертим (найвищим) рівнем державної акредитації.

Науково-педагогічним і методологічним центром підготовки таких фахівців в університеті стала кафедра економіки. Колектив кафедри – це досвідчені висококваліфіковані викладачі, серед яких 3 професори, 9 доцентів, 1 старший викладач та 3 викладачі. Колектив поповнюється молодими науковцями, які успішно завершили навчання в аспірантурі і захистили дисертації за відповідним науковим напрямом.

На відміну від інших напрямів у галузі знань "Економіка і підприємництво", навчальним планом з напрямом підготовки "Управління персоналом та економіка праці" передбачено в органічному поєднанні вивчення економіки і права, підприємництва, менеджменту та інформаційно-комп'ютерних технологій, а також низку "людинонавчих" дисциплін, які охоплюють теорію і практику соціально-економічних відносин і ділового спілкування. Все це сприятиме підготовці висококваліфікованих та затребуваних спеціалістів.

**ДМИТРО СЕМЕНДА,
ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ**

ПОЧАТОК НА СТОР. 1

Він нічим не відрізняється і навіть перевищує за якістю знань європейські аграрні виші». Михайло Михайлович прочитав власний вірш, присвячений викладачам університету, підкресливши родзинку їх професійної мудрості.

Із привітаннями виступив голова Асоціації випускників і друзів університету Петро Костогриз, який проінформував присутніх про мету створення асоціації – об'єднати випускників усіх років, які зберігають його традиції, закликав бути патріотами рідного навчального закладу, вступити до асоціації та гідно підтримувати альма-матер.

Студенти Центру культури і виховання подарували яскраві номери: шире виконання української пісні торкнулося душі кожного, веселі запальні танці викликали бурхливі оплески глядачів.

Понад 800 випускників, які щоденно своїми творчими здобутками примножу-

ють славу університету, знову відвідали рідну альма-матер, пройшли університетськими коридорами, посиділи в рідних аудиторіях, зустрілися зі своїми наставниками, викладачами та однокурсниками. Тут все нагадує про незабутні студентські роки і юність, коли в білому цвіті буяла весна, коли світ переливався кольорами, пробуджуючи у кожному серці надії. Навіть природа сприяла цьому заходу: теплий вітерець голубив душі старих друзів, радість зустрічі яких, напевно, освячена всесвітнім на небесах.

Прощаючись з надією зустрітися знову, тому що саме тут, у рідних стінах, чекає

на випускників спогадів повінь, і хоча у скронах сивина, – тут зустрічають вони літа молоді.

НАДІЯ ЗУБОВА, МЕТОДИСТ ЦЕНТРУ КУЛЬТУРИ І ВИХOVАННЯ

IX З'ЇЗД ГРУНТОЗНАВЦІВ ТА АГРОХІМІКІВ

З першого по четверте липня 2014 р. проходив IX з'їзд Українського товариства грунтознавців та агротехніків на базі МНАУ під девізом «Охорона ґрунтів – запорука сталого розвитку України». У ньому взяли участь представники Міністерства аграрної політики та продовольства України, відомі вчені-аграрники, зокрема, з Національної академії аграрних наук України, викладачі вищих навчальних закладів аграрного профілю, сільгосптоварівиробники та представники аграрного бізнесу з різних регіонів країни, загалом близько 200 осіб.

Уманський національний університет садівництва на з'їзді був представлений: професорами П. Копитком, Г. Господаренком, М. Недвигою, доцентами П. Костогризом, В. Невладом, М. Шемякіном, О. Стасіневичем.

Відкрив з'їзд Генеральний секретар Українського товариства грунтознавців та агротехніків, директор ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агротехніки» імені О.Н. Соколовського» академік НАН С.А. Балюк. Із вітальним словом виступив ректор Миколаївського НАУ, член-кореспондент НАН В.С. Шебанін. Були заслушані виступи академіка-секретаря відділення землеробства, меліорації та механізації НАН академіка НАН А.С. Зарішняка, завідувача кафедри ґрунтознавства та агротехніки МНАУ С.Г. Чорного.

Виступаючи на пленарному та секційних засіданнях, вчені акцентували увагу на основних завданнях Українського товариства ґрунтознавців та агротехніків: необхідності збереження та примноження унікального ґрунтового покриву, розвитку ґрунтознавства та агротехніків як важливих галузей сучасного природознавства, ефективності комплексного застосування добрив і засобів захисту рослин.

Крім того, на з'їзді відбулися засідан-

я по секціях «Генезис і географія ґрунтів», «Еволюція властивостей ґрунтів, моніторинг за станом, технології рационального землекористування», «Меліорація ґрунтів», «Охорона ґрунтів від ерозії, рекультивація та рациональне землекористування, екологічний стан ґрунтів та їх охорона від забруднення», «Агротехнічне забезпечення сучасного землеробства», «Біологія ґрунтів». Практично на всіх секціях обговорювалась проблема збереження ґрунтів і ґрунтового покриву від деградації як наслідку антропогенного впливу.

На підсумковому пленарному засіданні з'їзду підбито підсумки наукової роботи, ухвалено резолюцію з'їзду, в якій позитивно відзначено роботу Товариства, визначено пріоритетні напрями наукової та науково-практичної діяльності, доручено посилити діяльність і зв'язки Товариства з урядовими органами, державними і громадськими організаціями щодо реалізації уdochок належаних напрямів управління ґрунтами і земельними ресурсами в країні. Принято звернення до Президента України, Верховної Ради України, прем'єр-міністра України.

БІБЛІОТЕКАР УМАНСЬКОГО СЕРЕДНЬОГО УЧИЛИЩА САДІВНИЦТВА ТА ЗЕМЛЕРОБСТВА. ДО 140-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ ПРОФЕСОРА О.М.ЧЕЛІНЦЕВА

Олександр Миколайович Челінцев

Між нами відстані такі,
Що їх не сила подолати.
Сторіччя свій і роки
Єднають ювілейні дати.
Про вас ми кажемо: були
І нам прийдешнім невідомо -
Печалі ваші жалі,
Яка хила плачі втома...
Гортано сиву давнину -
Що гариттим фоном зветься
І сподіваюсь, що ось-ось -
Ім'я знайоме! Щем у серці...

Довгі роки для нашого інституту, а згодом університету і для вузівської бібліотеки професор, економіст-агарник Олександр Миколайович Челінцев був тільки «бібліотекар А.Челінцев». З 1908 року в нашій бібліотеці зберігається складений ним «Каталог фундаментальної бібліотеки Уманського середнього училища садоводства и землеробства. Книги по сельському господарству, садоводству, лесоводству, технология и сельскохозяйственной механікс», який був надрукований в Уманській друкарні братів Тарадаш.

Фотографію Олександра Миколайовича я уперше побачила на вінцеті «Першого випуска садового відділення Уманського училища садоводства и землеробства 1908 г.», коли ми з Ларисою Олександровною Цимбрівською готовували матеріали до ювілею Ю.Р. Ланьцького. Намагаючись знайти що-небудь в інтернеті про Юліуса Робертовича, я набрала і прізвище О.Челінцева. Завдяки Ю.В. Бельчич, кандидата історичних наук, доцента, головного спеціаліста Відділу особистих фондів Російського державного архіву економіки і інших діяльностей дізналась, що Олександр Миколайович прожив довге, цікаве і в той же час трагічне життя. Вітчизна визнала його заслуги, повернула добре ім'я занадто пізно.

Можливо, рукою Челінцева О.М. зроблений напис на книзі «Теорія і практика садівництва» П'єра Унсона – у правому верхньому кутку титульної сторінки: «Пожертвовано П.М. Дубровським 5/VII 908».

Посилаючись на публікацію в журналі «АПК: економіка, управління» – 1989, № 9, Ю.В. Бельчич, кандидата історичних наук, і свої дослідження хочу повідомити: Олександр Миколайович Челінцев народився 3 серпня (21 липня) 1874 р. у м. Вольськ Саратовської губернії в родині торгівельного службовця. У 1895 р. закінчив Маріїнське середнє землеробче училище і був заархиваний на військову службу, а вже за рік звільнений у запас. З 1896 до 1900 р. працював статистиком і навчався у Ново-Александровському інституті сільського господарства і лісівництва (Люблинська губернія), який він закінчив екстерном, отримавши звання агронома першого розряду.

У листопаді 1900 р. був призначений на посаду учителя економіки, технології, городництва і садівництва у рідне Маріїнське училище. Тут він починає займатися науковою роботою, підготував першу публікацію з садівництва. Вони стали приводом для наукового відрядження до Німеччини та Франції, де у 1904–1906 рр. О.М. Челінцев успішно вивчав курс декоративного садівництва у вищих школах Далема і Версаля. Про своє закордонне відрядження, враховуючи досвід роботи в Уманському училищі садівництва у книзі «Сборник свідчень по сільськохозяйственному образованію. Матеріали що сорваний по реорганізації учебнихъ хозяйствъ» (1907), Челінцев у статті «Средняя садовая школа и хозяйство при ней» написше: «Садовое отдельение въ Уманскомъ среднемъ училищѣ садоводства и земледѣлія представляетъ изъ себя единственное среднее учебное заведеніе въ Россіи по предметамъ плодоводства, огородничества и декоративного садоводства, со всеми ихъ подотдѣлами.

Учрежденіе этого отдельенія три года назадъ могло иметь, безъ сомнінія, іную задачу, чьмъ та которая поставлена нами – низить садовымиъ учебнымиъ заведеніями. По нашему мнѣнію, средняя садовая школа должна дать специальныя садоводственныя знанія и умнія людямъ съ болѣе широкими общеобразовательными познаніями и развитіемъ. Развивая своихъ питомцевъ до получения ими среднеобразовательного ценза, средняя садова школа можетъ и должна сообщитьъ, пользуясь большимъ уровнемъ

розвитія ихъ, всь сколько-нибудь важныя свѣдьнія изъ науки плодоводства, огородничества и декоративного садоводства. Воспитаннику средней садовой школы не долженъ быть чуждъ ни одинъ предметъ изъ області садоводства».

Після повернення із-за кордону працює в Уманському (Київська губернія) середньому училищі садівництва (1906–1908 рр.). У 1908 р. його обирають доцентом по садівництву, а у 1913 – професором організації і економіки сільського господарства у Ново-Александровському інституті, який з початком Першої світової війни був переведений із Польщі до Харкова.

Цікаво, не для фахівця пізнавальною, є стаття «Сады близ г. Хвалынска (Сарат.губ.).» «Хвалынские сады славятся по всему Поволжью громадным производством яблок. По словам старожилов, бывали годы, когда из Хвалынска вывозили до миллиона пудов яблоков» (У статті саме «яблоков».) Таким описом розпочинається ця стаття, що надрукована у №9 журнала «Плодоводство» за 1904 р. Олександр Миколайович дає опис садів, витрати на їх утримання, способи щеплення, урожайність у різні роки, вплив погодних умов та атмосферних явищ, хвороб та шкідників.

Професора Челінцева О.М., уже відомого економіст-агарника, вченого з енциклопедичним науковим кругозором, нестандартним мисленням, засновника «организационно-производственной школы» російської аграрної науки

цикавить велике коло питань, про що свідчать статті: «Улучшенная зерновая система земледелия в крестьянском хозяйстве нечерноземной России», «К вопросу о русско-германском избыток и недостатки рожи, пшеницы, овса, ячменя и муки рожаной и пшеничной в 1909 г. Для Европейской России», «Обзоры русской литературы по сельскому хозяйству за 1908-1913гг.», «Очерки по сельскохозяйственной экономии» и т.д. Друкується його праця: «Сельскохозяйственные районы России как стадии эволюции сельского хозяйства и культурный уровень сельского хозяйства в них» (1909, 1910 гг.)

У журналі «Плодоводство» за 1910 рік № 12 було надруковано повідомлення: «Областной съезд представителей земствъ и сельскихъ хозяевъ Юга России состоялся в Екатеринославе с 7–20 сентября 1910 г. Он был создан Екатеринославским Губернским Земствомъ».

З доповідю виступив випускник Уманського училища (1894 року) Даміан Данилович Рябий «Мероприятия Ахтырского земства по развитию и улучшению садоводства в Ахтырском уезде». І далі на 1006 сторінці виступ «А.Н. Челінцев «Об организации опытных полей плодовых насаждений, как основы опытно-плодовых станций».

У журналі «Плодоводство» №12, 1912, с.1064 читаємо: «8-я очередная выставка-ярмарка плодоводства и огородничества проходила в Санкт-Петербурге с 29 сентября по 14 октября 1912 г..

По 5,7 и 8-му отделам Диплом и малую серебряную медаль Челінцеву А.Н.- за полезные опыты».

1917 рік показав різні точки зору на проблеми аграрного сектора країни.

На запрошення Тимчасового уряду О.М. Челінцев працює керівником відділу економіки і сільськогосподарської статистики Міністерства землеробства (травень-жовтень 1917). У 1917–1918 р. він у складі Ліги аграрних реформ.

У складні для країни період 1917–1919 рр. наукові публікації Челінцева складають біля 2 тис. сторінок. Його цікавили не тільки теоретичні, а і практичні питання організації селянського господарства. Ним було організоване обстеження бюджетів сільськогосподарського виробництва селянських господарств 16 південних губерній, утворено науково-дослідне бюро організації селянського сільського господарства у Харкові.

Громадянська війна застала професора Челінцева на Кубані, де він був в науковій експедиції. У 1920 р. працює на викладацькій роботі в Югославії. У 1923 р. – у Празькому сільськогосподарському інституті, де викладає сільськогосподарську географію і плодівництво, вивчає на практиці хід самої радикальної в Європі аграрної реформи.

У 1925 р. на запрошення РНК СРСР Челінцев повертається на Батьківщину і до 1930 р. працює в Земплані РСФСР, експертом ЦСУ СРСР по хлібофурражному балансу, бере активну участь у розробці перших двох планів розвитку народного господарства.

Вражає його необмежена енергія. Науково-організаторську діяльність він поєднував з викладацькою роботою у МСХА ім. К.А. Тимірязєва, МДУ, завідуванням кафедрами у ВНІІСХЕ, в Харківському сільськогосподарському інституті.

У 1928 році з'явилась робота «Динаміка крестьянського господарства (по матеріалам динаміческих переписей ЦСУ за 1920-1926 гг.)».

У 1929–1930 рр. в умовах «соціалістичного наступу» на село стали очевидними обмежені можливості реалізації наукового потенціалу економістів-агарників. Висновки найбільших спеціалістів (А.В. Чаянова, Н.Д. Кондратьєва та ін.) були відхилені. Усе це відкинуло назад сільськогосподарську науку і поклало початок суб'єктивізму та насилию у аграрній політиці країни.

Серед «зацікавлених» опинився і О.М. Челінцев. У серпні 1930 року він був арештований по справі так званої Трудової селянської партії і вислані на три роки у Воронеж. Там до 1932 року він працював агрономом на міській сільськогосподарській дослідницькій станції.

У лютому 1932 рік звільнений від подальшого покарання з правом вільного проживання на території СРСР і був викликаний до Москви. Повністю реабілітований лише у 1987 р.

У 1936 р. для АН СРСР він підготував «Агротехнические коментарии». У 1937 р. надрукована найбільша його праця «Сівообороты засушливой полосы».

До 1950 р. О.М. Челінцев займався проблемами плодівництва у ВНДІ консервної промисловості. У роки війни вивчав можливості розміщення у Казахстані консервних заводів. У 1945 р. захистив кандидатську дисертацію «Урожай и урожайность».

У 1950–1962 рр. були надруковані його праці: «Состояние и развитие плодоводства и виноградарства в республиках Средней Азии и Казахстана», «Анализ сельскохозяйственного района и зон деятельности МТС по колхозам», «Сельскохозяйственные районы СССР 1956-1959 гг. и сопоставление их с сельскохозяйственными районами 1925-1938 гг.» и др.

9 січня 1962р., за кілька днів до трагічної загибелі, Олександром Миколайовичем була допрацьована стаття «Сельскохозяйственные районы СССР».

Каталог
— предметний —
БІБЛІОТЕКИ
Університету
Садоводства та землеробства
— предметний —
Книги по садовому хозяйству, гідрології, екології, гігієніці, тощо.
— предметний —
Швидко плине час і все минає...
Я тримаю вічність на долонях.
Стелажі книжкові оглядаю,
Пил книжковий, сивина на скронях.
Пил книжковий, то ваніль з мигдалем;
Я в бібліотеці наче вдома.
Імена великих і незнаних,
Наче друзі і мої знайомі.
Читачі, їх мало не буває,
Різні всі, але усіх єднає:
Тиша храму, мудрість і неспокій,
Та хода століть, що тут лунає.

НАТАЛІЯ МИХАЙЛОВА,
ПРОВІДНИЙ БІБЛІОТЕКАР НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ

ЦІКАВИЙ ДОКУМЕНТ ЗБЕРІГАЄТЬСЯ У НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ

2014 рік багатий на ювілейні дати...

9 жовтня виповнилось 200 років від дня народження професора Якова Миколайовича Калиновського, який обіймав посаду директора Уманського училища землеробства і садівництва з 1881 по 1884 рр.

Калиновський Я.М. народився в м. Катеринославі в дворянській родині. Навчався на медичному факультеті Харківського університету. Отримавши диплом, був призначений лікарем 22 флотського екіпажу Балтійського флоту. До 1838 року працював лікарем, але зрозумівши хибність вибору професії, іде у відставку.

Сільське господарство завжди цікавило юного Калиновського, і він за власною ініціативою проходить теоретичний та практичний

курси у Берліні, Мюнхені, Гейдельберзі, Відні. У 1841 р. став почесним членом Баденського сільськогосподарського товариства, а в 1842 р. Імператорське московське товариство сільського господарства відрядило Калиновського Я.М. до Гагенгеймського вищого землеробського інституту, де він упродовж 3 років вивчав сільське господарство та лісівництво, слухаючи лекції кращих німецьких вчених. Він став членом наукових сільськогосподарських товариств Берліна і Галле. У цей час Калиновський плідно співпрацює з вітчизняними і зарубіжними сільськогосподарськими науковими журналами. Зарубіжне відрядження закінчувалось, і повертаючись до батьківщини, Яків Миколайович отримав ступінь доктора філософії у університеті м. Галле.

У 1846 призначений виконуючим обов'язки професора Демідовського ліцею. У 1847 р. за

ТЮТЮНОВИЧА ЕПІДЕМІЯ

НЕ ПАЛІТЬ, ДІВЧАТА!

СКАЖИ КУРІННЮ – «НІ!»

СПОРТУ – «ТАК!»

Найбільш поширеною шкідливою звичкою серед молоді є тютюнопаління. Більшість курців починають курити в підлітковому віці, коли хочуть виділитись серед своїх однолітків та здаватись дорослішими і крутими. Як стверджують фахівці, в 11–13 років діти найбільш склонні до куріння, в 16 років – це вже сформована звичка. Тож велика кількість наших студентів мають цю шкідливу звичку. Попри всі попередження, заборони та соціальні реклами, кількість курців не зменшується.

Численні дослідження дають підстави стверджувати, що куріння тютюну є причиною смертності від раку легень у 90% усіх випадків, від бронхіту й емфіземи – в 75%, й від хвороби серця майже 25% усіх випадків. Легені у 80% курців чорного кольору. Приблизно 25% «регулярних» курців сигарет передчасно помирає саме через куріння.

Найстрашнішим є те, що за останній час курців-дівчат стає більше, аніж хлопців. Як відомо, у сім'ях, де вживали тютюн під час вагітності – природжені каліцитва у дітей траплюються вдвічі частіше. Матері, які палили під час вагітності, мають дітей із відхиленою від норми поведінкою, ці діти гірше вчаться в школі і частіше розпочинають вживання наркотичних препаратів.

Окрім впливу на репродуктивну функцію людини, куріння також негативно впливає на зовнішність, що є досить важливим для дівчини. Як відомо, паління призводить до руйнування головного структурного елементу шкіри – колагену. Втрачають свою еластичність шкіра та спізові оболонки. З'являються зморшки, обличчя набуває вигляду вижатого лимону, голос стає низьким та хриплим.

ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВІКТОРІЇ УМАНЧИК, ГОЛОВИ РАДИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Не паліть, дівчата, люба молодь,
Не губить дівочої краси:
Морщиться обличчя, хріпне голос,
Ростуть вуса, й синіють носи.

Не паліть, хай не рідіють коси.
Хай із ваших вух не валить дим.
Ми, чоловіки, уклінно просим,
Зичимо добра вам, молодим.

Не паліть, вином не упивайтесь
І не сквернословте під вікном,
Запах молока хай вабить діток,
А не тхне вином і тютюном.

Не паліть, адже минула мода, –
Вже Європа кідає палити.
Про здоров'я нашого народу
Настав час сумну тривогу бить.

Думаймо, що, плачачи, відихаєм,
Що імо й яку ми воду п'єм,
Дітям яку спадщину лишаєм...
Припинімо бавитись з вогнем!

І на цигарках уже друкують,
Що паління спричиняє рак.
Хай жінки кохані заскандують,
Що "Палінню – ні! Здоров'ю – так!"

Годі добровільно нам троїти
В тім чаду себе й своїх дітей,
Годі нікотином іх поіти
Із цілющих маминих грудей.

Будьте як божественні мадонни –
З мілими синами на руках,
І нехай не буде вже ніколи
У жінок цигарки у зубах.

Бо інакше бути вже не може:
Доки цей тришатиме абсурд?!

Хай кохання наше переможе,
І переважить Ваш здоровий глузд.

Розквітайтесь, мами, з цигарками,
Наркотичним зіллям і вином,
Щоб щасливо з доньками й синами
Зустрічати сонце за вікном.

О. СУЩЕНКО,
ПЕРЕКЛАВ З РОСІЙСЬКОЇ
Ю. ТЕРЕЩЕНКО

ЖИТТЯ У РИТМІ СПОРТУ

ВСЕУКРАЇНСЬКІ СПОРТИВНІ ІГРИ В
М. УМАНЬ

Уманський національний університет садівництва славиться не тільки підготовкою висококваліфікованих кадрів для аграрного сектору, а й є осередком наукових, культурних та спортивних традицій.

14 травня на базі університету відбулося урочисте відкриття всеукраїнської спартакіади серед студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації Мінагрополітики України, учасниками якої стало понад 200 студентів з 11 вищих навчальних закладів та 17 коледжів.

Настільний теніс

У результаті напруженої боротьби, показавши гру високого рівня серед вузів III–IV р.а. з настільного тенісу, в загальнокомандному зачіку розподілили місця команди: I місце – Уманський НАУ, II місце – Харківський НТУСГ ім. П. Василенка, III місце – Львівський НАУ.

Вагомий внесок у перемогу нашої команди зробили студенти: Я. Жмуденко, О. Слинко, С. Лабай, А. Христенко, М. Карпенко.

Легкоатлетичний крос

Серед ВНЗ III – IV р.а.: I місце – Білоцерківський НАУ, II місце – Сумський НАУ, III місце – Житомирський НАУ.

Команда нашого університету ввійшла до п'ятірки кращих команд.

Легкоатлетичний забіг

Легка атлетика

У загальному зачіку команда УНУС посіла четверте місце.

Лілія Сокирська та Марина Бондар двічі сходили на п'єдестал пошани: Лілія стала переможницею з бігу на 200 м та зайняла друге місце із стрибків на довжину з розбегу, а Марина була другою на 400 та 200 м.

У чоловіків на дистанції 3000 м володарем срібної медалі став Антон Діденко, який також зайняв четверте місце на дистанції 1500 м.

У стрибках в довжину друге місце завоював Олександр Галевич, одночасно зайнявши п'яте місце на дистанції 400 м.

У секторі для штовхання ядра висували наші богатирі Андрій Мартинюк (бронзова медаль) та Дмитро Клочко – шосте місце.

Четвертим закінчив дистанцію 800м Денис Оріховський, а п'ятим був Владислав Кудина, який посів шосте місце на дистанції 400м.

Приери та переможці були нагороджені медалями та грамотами Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Відмітимо, що у загальнокомандному зачіку після шести проведених змагань команда Уманського НУС увійшла в число лідерів Всеукраїнських спортивних ігор серед аграрних ВНЗ III–IV рівнів акредитації.

Команда легкоатлетів університету

Гирьовий спорт

З 6 по 8 червня 2014 року в м. Леон (Франція) відбувся Чемпіонат світу з гирьового спорту, в якому взяли участь представники національних збірних 13-ти країн світу.

Студент першого курсу факультету менеджменту спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» Вадим Марчак у складі національної збірної виборов призові місця у номінаціях: I місце – серед студентів у ваговій категорії 90+kg (поштовх довгим циклом, гири 24+24 kg).

I місце – серед юніорів у ваговій категорії 90+kg. (поштовх довгим циклом, гири 32+32 kg).

I командне місце – серед команд національних збірних (в естафеті на витривалість особистий вклад у загальному зачіку Вадима склав 25 підйомів із 120 загальних вага гир 32+32 kg, поштовх довгим циклом).

Вадим Марчак, Чемпіон світу з гирьового спорту, студент факультету менеджменту

ПІДГОТУВАВ ІВАН ЧОРНОБАЙ, ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ФІЗИЧНОГО ВІХОВАННЯ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Засновники: ректорат та колектив Уманського національного університету садівництва Черкаської обл.

Реєстраційне свідоцтво ЧС № 396. Входить двічі на місця.

Друк офсетний. Обсяг – 1 друк. аркуш.

Газета набрана і зверстана у редакційно-видавничому відділі Уманського НУС, м. Умань, вул. Інститутська, 1, unus_rv@ukr.net

Надрукована ТОВ «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12а, тел.: (0432) 55-63-97. Зам.: 1416101

Тираж 1000 шт.

Відповідальні за випуск
Ж.П. ЛОЗІНСЬКА
В.С. КРАВЧЕНКО
Н.О. ЗУБОВА

Фото
О. ЧЕРНОУСЬКО

16 липня 2014 року курсанти кафедри військової підготовки Уманського НУС, відповідно до плану навчальних зборів, виконали практичні вправи на базі військової частини А-1588.

Під час зборів молоді вояки рили окопи, проходили заняття з військової підготовки, відпрацювали нормативи з хімічного захисту, знайомилися з умовами проживання військовослужбовців і смакували солдатськими обідами польової кухні. З 21 липня по 2 серпня 2014 року рота курсантів Уманського НУС передислокувується на один із полігонів України для виконання завдань зі стрільбами з різного виду зброї та водінням бойових машин.

ВАЛЕРІЙ ЦКІТШВІЛІ, МАЙОР, ВІКЛАДАЧ КАФЕДРИ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТУВОК УМАНСЬКОГО НУС

Університетські
Bісмі

Уманського національного університету садівництва Черкаської обл.

Реєстраційне свідоцтво ЧС № 396. Входить двічі на місця.

Друк офсетний. Обсяг – 1 друк. аркуш.

Газета набрана і зверстана у редакційно-видавничому відділі Уманського НУС, м. Умань, вул. Інститутська, 1, unus_rv@ukr.net

Надрукована ТОВ «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12а, тел.: (0432) 55-63-97. Зам.: 1416101

Тираж 1000 шт.